

Література:

1. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй. Міжнародний документ від 24.10.1970 : офіційний веб-сайт. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569
2. Державний суверенітет. Вікіпедія : офіційний веб-сайт. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Державний_суверенітет
3. Принцип суверенної рівності держав. Право : офіційний веб-сайт. URL : <https://mir.zavantag.com/pravo/998/index.html?page=6>

Прикорень Б.В.

курсант факультету підготовки фахівців для досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Саснко М.І.

кафедри теорії та історії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Під поняттям прав людини розуміють певний комплекс природних і непорушних свобод і можливостей громадян в юридичному значенні.

Зміст права визначають як, матеріал для узгодження свободи окремої людини зі свободою інших членів суспільства, дотримуючись при цьому максимального рівноправ'я. Право забезпечує нам свободу, але його функція може виступити, як істотний засіб обмеження свободи людей, котрі не розуміють правил добра та справедливості. Обмеження деяких прав повинні гарантувати повну справедливість у всіх мірах [1].

Поняття права може включати в себе два аспекти. Перший має визначення моральності означає, що людина має невід'ємні і невідчужувані права лише тому, що вона людина. Це, зокрема, моральні права, які походять із людської природи кожної особистості, формуючи і підтримуючи в людині відчуття власної гідності.

Другий має визначення юридичного, він розкриває юридичну сторону прав людини, вони містяться в законодавчих документах, закладених держа-

вою та певними представниками влади.

Закріплення прав людини у Конституції та інших законодавчих актах є необхідним для їх утвердження і реалізації ті правильного функціонування. Держава має докладати всі можливі зусилля для гарантування, охорони й захисту прав і свобод людини і громадянина, що визначає головний напрямок гуманізації держави, основні її гуманітарні та моральні характеристики [2].

Хочу звернути увагу на права людини в контексті їхнього захисту. Визначення Конституцією України головним обов'язком держави утвердження та забезпечення прав і свобод людини, а також проголошення курсу на формування соціальної держави неминуче висувають на перший план проблему захисту прав людини. Звертаю увагу на право на працю, воно є обов'язковим правом людини, воно закріплено у міжнародних актах [3].

Також слід не забувати, що працівники мають право на відпочинок, право на здорові й безпечні умови праці, на матеріальне забезпечення в порядку соціального страхування в старості, у разі серйозного пошкодження (хвороби), захист від безробіття.

Конституція України захищає право на відпочинок. Ст. 45 проголошує, що кожен, хто працює, має право на відпочинок. Кожен має право на вихідні. За ст.27 Конвенції держави розглядає інвалідів на рівні з іншими. Воно включає право на одержання можливості заробляти на життя працею, яку інвалід вільно обрав та на яку погодився [4]. Учасники Конвенції забезпечують і заохочують реалізацію права на працю, у тому числі тими особами, які одержали інвалідність під час трудової діяльності, шляхом прийняття, зокрема в законодавчому порядку деяких заходів спрямованих на: припинення дискримінації, захист прав інвалідів, розширення на ринку праці можливостей працевлаштування інвалідів, надання інвалідам робочого місця.

Очевидно, що при дослідженні впливу ІКТ на права людини необхідно відокремити згадані утопічні та ідеологічні компоненти (які, наприклад, у вітчизняних дослідженнях виявляються у судженнях, що в Україні «інформаційне суспільство, на жаль, багато в чому залишається радше популярним гаслом із лексику європейських декларацій, ніж реальною практикою» та розглядати ІС як реалію сьогодення – суспільство.

У якому розвиток ІКТ суттєво впливає на усі сфери діяльності людей, зокрема політико-правову, соціально-економічну, культурну та на сам розвиток людської особистості. Такий підхід дозволить уникнути проблем, спричинених невідповідністю створених у минулі десятиліття концепцій реальності, та дасть змогу виявити не тільки позитивні, а й негативні впливи ІКТ на широке коло основних прав людини [5, с. 138-139].

Слід також зазначити, що стосовно більшості проблем, які розглядаються, немає загальноприйнятого консенсусу в жодній із держав світу чи на міжнародному рівні.

Крім того, у різних державах та на різних континентах розгляд питань забезпечення прав людини в умовах інформаційного суспільства має свої

особливості. У той час як у найбільш розвинених країнах акценти робляться на проблемах розвитку і підвищення загальної грамотності, у країнах на зразок України в епоху ІС загострюються існуючі суспільні протиріччя та проблеми державно-правової дійсності, що залишились у спадок від радянського минулого. У свою чергу розвинуті країни Заходу – світові лідери у сфері ІКТ, найбільше стикаються із новими ідеологічними викликами, пов'язаними зокрема із впливом техніки на суспільство та звуженням простору особистої свободи.

Термін «інформаційні права людини» не набув поширення на міжнародному рівні. Самі інформаційні відносини виникають у всіх сферах життя і діяльності людини чи суспільства. Конкретні інформаційні відносини та інформаційні права можна практично завжди віднести до однієї із сфер життєдіяльності чи відповідної групи прав – особистих, політичних, економічних, соціальних, культурних. Отже, виокремлення інформаційних прав здійснюється поза межами загальноприйнятої класифікації прав людини за сферами і зумовлене значною суспільною роллю ІКТ та особливостями інформаційного суспільства. В англійськомовних джерелах за подібними критеріями виділяються цифрові права і свободи людини (*digital rights and freedoms*), під якими розуміють сукупність загально визнаних та інших прав людини у контексті поширення нових цифрових технологій, зокрема Інтернету [6, с.27].

Отже, ІКТ (від англ. *Information and communications technology, ICT*) – синонім до ІТ (інформаційні технології). Це загальний термін, який підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомунікацій (телефонних ліній та бездротових з'єднань), комп'ютерів, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію. Іншими словами, ІКТ складається з ІТ, а також телекомунікацій, медіатрансляцій, усіх видів аудіо і відео обробки, передачі, мережевих функцій управління та моніторингу.

Таким чином необхідно пам'ятати, що в умовах сучасності інформаційне суспільство не повинно відокремлюватися від реального світу, в якому ми зараз живемо. Це суспільство, яке ми будемо, тому в ньому повинні формуватися такі самі права людини, якими вона наділена у житті. Загалом, вирішення проблем реалізації прав людини в інформаційному суспільстві, яке знаходиться у постійному динамічному розвитку, не вбачається можливим без переплетіння взаємодії всіх учасників такого суспільства. Кожен з них повинен бути наділений рівними правами щодо можливостей використання інформаційних технологій, забезпечений вільним та рівним доступом до інформації, мати свободу вираження просторами Інтернету, бути переконаним у тому, що його особисті персональні дані належним чином будуть захищені, а також мати можливість повністю розпоряджатися своїми персональними даними щодо їх коригування та права бути забутих. Всі ці принципи повинні стати основою для формування цінностей сучасного інформаційного суспільства.

Література:

1. Право на справедливий суд в рамках Європейської конвенції о захисті прав чело-
века (стаття 6). Interights. Руководство для юристов. London : Lancaster House, 2008. 105 р.
2. Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського суду з прав
людини у контексті західної правової традиції Київ. 2007. 848 с.
3. Рабінович П. М. Права людини і громадянина: навчальний посібник. Київ : Аті-
ка, 2004. 257 с.
4. Kosovych V. M. Otsiniuvannia u otsinky u natsionalnomu u mizhnarodnomu
pravozakhysti. Pratsi Lvivskoi laboratorii prav liudyny i hromadianyna. NDI derzhavnogo
budivnytstva ta mistsevoho samovriaduvannia APrN Ukrainy. Serii I. Doslidzhennia i referaty.
Vur.12. L., 2006. 250 s.
5. Верланов С. Стандарти економічних та соціальних прав людини у Європейсько-
му Союзі та Раді Європи: взаємозв'язок і співвідношення. *Право України*. 2008. № 5. С.
137–141.
6. Сухорольський П. М. Права людини в інформаційному суспільстві. Львів: Вида-
вництво Львівської політехніки. 2016. 64 с.

Рашевський Є.Ю.,

*курсант II курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Тінін Д.Г.,

*викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
факультет підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ОСНОВОПОЛОЖНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Проблема прав і свобод людини є важливою ланкою, яка знаходиться в полі зору не тільки права, але і філософії, психології, педагогіки та інших наук. Права і свободи людини і громадянина є досягненням людської цивілізації: основні права і свободи людини закріплені в міжнародних законах і нормах. Всі норми завжди закріплюються на законодавчому рівні. У різні епохи проблема прав людини, перш за все, завжди була проблемою правовою, хоча й набувала нерідко релігійно-етичного, філософського